

Notat

Anvendelse af hospicepladser i Region Midtjylland 2014

Dato 23.03.2015

Margit Ulmer

Tel. +45 7841 2040

Margit.Ulmer@stab.rm.dk

j.nr.1-31-72-143-14

Indledning

Regionsrådet forelægges hvert år en redegørelse for anvendelse af hospicepladser i Region Midtjylland. Redegørelse 2014 beskriver ligesom de tidligere år

Side 1

- antallet af pladser fordelt på hospice,
- aktivitet (antal henviste, antal afviste, antal indskrevne, belægningsprocent, patientflow pr. plads),
- indskrivningstid (indskrivningsdage i intervaller, gennemsnitlig indskrivningstid, median indskrivningstid),
- hospicebrugeres køns-, alders- og diagnoseprofil,
- hospicebrugere fordelt på bopælsregion og kommune,
- forbrug af hospicepladser i andre regioner,
- udskrivningsprofil,
- udskrivningsprocent pr. hospice pr. år.

Der redegøres for udviklingen 2010-2014, således at det er muligt at følge udviklingen 5 år tilbage i tiden på de beskrevne områder.

Redegørelsen bygger på spørgeskemaer, som er udfyldt af de enkelte hospicer. Af hensyn til sammenligneligheden med de foregående år er der spurgt om de samme forhold, og redegørelsen for 2014 bygger videre på samme oplysninger.

Hospicer og hospicepladser i Region Midtjylland

Regionsrådet og det enkelte hospice aftaler vilkårene for drift af hospice i en driftsoverenskomst, herunder antallet af pladser på det enkelte hospice. Lovgivningsmæssigt er hospiceområdet fastlagt i sundhedslovens § 75, stk. 4, jf. lovbekendtgørelse nr. 913 af 13. juli 2010, og uddybet i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 846 af 26. juli 2006 om driftsoverenskomster mellem regionsråd og selvejende hospicer.

Region Midtjylland har indgået driftsoverenskomst med følgende 4 hospicer:

Hospice Søholm - 11 pladser,
Anker Fjord Hospice - 12 pladser,
Hospice Limfjord - 12 pladser og
Hospice Djursland - 15 pladser.

Region Midtjylland driver således på nuværende tidspunkt 50 hospicepladser. I starten af april 2015 åbner Gudenå Hospice i Brædstrup med 9 pladser.

Med etableringen af det nye hospice vil der således også være et hospicetilbud til borgerne i det sydøstlige hjørne af Region Midtjylland.

Aktiviteten på hospicer i Region Midtjylland

Tabel 1. Antal henviste, afviste, indskrevne samt belægningsprocent i 2014 for hospicer i Region Midtjylland, 2010-2014.

År	Antal henviste ¹	Antal afviste ²	Antal indskrevne	Belægningsprocent
2014	1604	158	821	88,0 – 93,0
2013	1500	99	815	88,0 – 92,80
2012	1404	78	767	88,0 – 92,6
2011	1164	47	691	85,5 – 90,0
2010	1145	71	694	82,5 – 90,4

Stigningen i antallet af henvisninger fra 2013 til 2014 er steget med stort set samme antal som fra 2012 til 2013. Ser man på hele fem-årsperioden, kan det konstateres, at der i alle årene udelukkende har været tale om stigninger i antallet af henvisninger. Det afspejler sig også i en stigning i antallet af indskrevne og i antallet af afviste.

Af de 1604 henviste opnår 821 en hospiceplads. 783 henviste, der opfylder kriterierne for at komme på hospice, får således i 2014 ikke den hospiceplads, de havde som første valg. Det er lidt flere end i 2013, hvor det drejede sig om 685 personer, der ikke opnåede en hospiceplads. I 2012 var antallet af henvisninger, der ikke førte til en hospiceplads på 559, i 2011 på 426 og i 2010 på 380.

¹ Det bemærkes, at antallet af henviste er opgjort på basis af oplysninger fra det enkelte hospice. Der kan således forekomme sammenfald af personer, idet én person kan være henvist til mere end ét hospice.

² "Afviste" er personer, der ikke opfylder kriterierne for at komme på hospice.

Hospicerne har oplyst, at blandt de væsentligste årsager til, at nogle ikke opnåede den hospiceplads, de havde som førstevalg, er, at personen afgik ved døden inden optagelse, personen blev i stedet behandlet af anden palliativ enhed eller havde ikke brug for specialiseret palliativ indsats, personen var for dårlig til transport, personen modtog et andet specialiseret tilbud, personen fik plads på et andet hospice eller ønskede alligevel ikke ophold. Ansøgere, der ikke får plads på det hospice, som de havde som første valg, får således et andet palliativt tilbud, hvis de har behov for det.

Belægningsprocenten³ er for 2014 gennemsnitligt på 90,7 pct. og dermed stort set den samme som i 2013, hvor gennemsnittet var på 90,6 pct. Opmærksomheden henledes på, at hospicernes beregning af belægningsprocenten ikke er den samme som den, der anvendes på hospitalerne. I hospicernes beregning indgår - i modsætning til hospitalernes - både udskrivningsdagen og også døgnet efter udskrivningsdagen, hvis patienten ikke udskrives i live jf. note 3 nedenfor. Hvis patienten ikke udskrives i live, kan der således være op til to dages forskel i opgørelsen af indlæggelsestid mellem henholdsvis hospice og hospital.

Budgetmæssigt er belægningsprocenten fastlagt til 85 procent.

Tabel 2. Belægningsprocent for hvert hospice, 2010-2014

Hospice	2014	2013	2012	2011	2010
Hospice Søholm	90,6	92,75	89,2	88,7	90,4
Anker Fjord Hospice	91,2	92,80	92,6	89,7	88,9
Hospice Limfjord	93,0	88,00	88,0	90,0	85,0
Hospice Djursland	88,3	89,00	91,5	85,5	82,5

Patientflowet, det vil sige antallet af indskrevne patienter pr. plads pr. år, ligger for alle hospicer over den budgetmæssige forudsætning på 13,9 patienter i Budget 2013, hvor parameteren er medtaget for første gang - for tre hospicer meget over.

Tabel 3. Patientflow⁴ pr. plads, 2010-2014

Hospice	2014	2013	2012	2011	2010
Hospice Søholm	14,0	13,9	14,5	13,2	12,5
Anker Fjord Hospice	17,6	17,2	18,0	15,3	12,8
Hospice Limfjord	17,8	19,2	17,1	14,3	14,8
Hospice Djursland	16,1	14,9	13,1	12,7	15,1

Hospicebrugernes indskrivningstid

³ Belægningsprocenten på hospice beregnes som det antal dage, personen er indlagt. Det vil sige fra og med indlæggelsesdagen og til og med udskrivningsdagen. Såfremt personen ikke udskrives i live tælles dagen efter dødsdagen også med som en indlæggelsesdag. Antallet af indlæggelsesdage opgøres således anderledes end på hospitalerne, som ikke tæller udskrivningsdagen og dagen efter dødsdagen med som indlæggelsesdag. Forskellen på de to opgørelsesmetoder kan således være op til to dage.

⁴ Patientflow defineres som antallet af indskrevne pr. plads pr. år.

De fleste hospicebrugere har et hospiceophold på 15 dage eller derunder, jf. tabel 4 og 5. Ca. 4,5 pct. af de indskrevne opholder sig i 2014 over 56 dage på hospice. I 2013 var der tale om ca. 5 pct. og i 2012 om ca. 8 pct.

Halvdelen af hospicebrugerne har i 2014 været indskrevet mellem 13 og 15 dage. I 2013 var det mellem 12 og 15 dage, og for fem år siden lå indskrivningstiden mellem 9 og 16 dage, jf. tabel 5. Den gennemsnitlige indskrivningstid viser gennemgående en svagt faldende tendens set over hele fem-års perioden, jf. tabel 6.

Tabel 4. Antal dage hospicebrugere har været indskrevet, 2010-2014

År	1-7 dage	8-14 dage	15-21 dage	22-28 dage	29-56 dage	Over 56 dage
2014	263	168	125	96	131	37
2013	268	174	114	81	134	43
2012	246	188	90	73	110	60
2011	229	137	92	67	107	60
2010	218	149	102	66	104	55

Tabel 5. Median⁵ indskrivningstid i dage pr. hospice, 2010-2014

Hospice	2014	2013	2012	2011	2010
Hospice Søholm	13,5	12	12	14	16
Anker Fjord Hospice	15	13	12	14	15
Hospice Limfjord	15	12	12	12	13
Hospice Djursland	13	15	14	13	09

Tabel 6. Gennemsnitlig indskrivningstid i dage pr. hospice, 2010-2014

Hospice	2014	2013	2012	2011	2010
Hospice Søholm	21,9	22,7	21,4	23,4	26,9
Anker Fjord Hospice	18,6	19,8	18,8	19,9	25,1
Hospice Limfjord	20,5	16,7	18,8	22,9	21,0
Hospice Djursland	18,0	20,3	23,2	22,5	17,0

Profil af hospicebrugerne

Der indskrives stort set lige mange mænd og kvinder på hospice, jf. tabel 7, dog med et lille flertal af kvinder gennem alle årene.

Tabel 7. Hospicepatienternes kønsprofil, 2010-2014

Køn	2014	2013	2012	2011	2010
Mænd	400	395	373	319	334
Kvinder	421	420	394	372	360

⁵ Medianen angiver hvor længe 50 % af hospicebrugerne har været indskrevet på hospice.

Af tabel 8 ses, at de fleste hospicebrugere er mellem 60 og 80 år. Relativt få yngre og ældre på 90 år og derover indskrives på hospice.

Tabel 8. Patienternes aldersprofil, 2010-2014

	<40 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70-79 år	80-89 år	>90 år
2010	8	24	90	211	215	133	13
2011	9	32	84	218	211	120	17
2012	12	33	77	240	249	141	15
2013	15	27	114	252	237	154	16
2014	14	40	115	264	258	119	11

Kræft er fortsat den helt dominerende hoveddiagnose for hospicebrugere. Kræftpatienter udgør ca. 93 pct. af de indlagte på hospice. Hoveddiagnosen for de øvrige indskrevne er fordelt på flere sygdomme, hvoraf især patienter med KOL (kronisk nedsat lungefunktion) og patienter med kredsløbssygdomme er begyndt at komme på hospice. Antallet af patienter med KOL er i 2014 på 26, og antallet af patienter med hjerte-karsygdomme er på 8.

Hospicebrugernes bopælskommune og -region.

Tabel 9 viser tydeligt, at hovedparten af de indskrevne på hospicer i Region Midtjylland har bopæl i regionen. I 2013 drejede det sig om 96,2 pct. Dette var i 2014 på 92,9 pct.

Tabel 9. Indskrevne fordelt på bopælsregion, 2010-2014

	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Sjælland	Hovedstaden	I alt
2010	28	653	11	1	1	694
2011	27	659	4	0	1	691
2012	35	718	10	0	4	767
2013	19	784	10	1	1	815
2014	41	763	13	3	1	821

Ser man på de indskrevne på de enkelte hospicer, tegner der sig den tydelige tendens, at de fleste indskrevne vælger hospice i nærheden af deres bopæl, jf. tabel 10. Således kom 107 ud af Hospice Søholms 154 hospicebrugere fra Aarhus Kommune. Hospice Søholm ligger i Stavtrup tæt ved Aarhus. På Hospice Djursland, som ligger ved Rønne, kom 91 af de indskrevne fra Aarhus Kommune, 39 fra Syddjurs Kommune, 24 fra Norddjurs Kommune og 23 fra Favrskov Kommune. Anker Fjord Hospice, som ligger i Hvide Sande, rekrutterer først og fremmest fra Ringkøbing-Skjern Kommune og fra Herning Kommune. Hospice Limfjord, som ligger i Skive, rekrutterer typisk fra Viborg og Skive.

Tabel 10. Indskrevne fordelt på bopælskommune, 2014

Kommune	Hospice Søholm	Anker Fjord Hospice	Hospice Limfjord	Hospice Djursland
Billund				2
Favrskov	5			23
Frederikssund	1			
Haderslev				1

Hedensted	1	1		1
Herning	2	55	5	1
Holstebro	1	26	14	
Holbæk		1		
Horsens	10			4
Ikast-Brande	1	16	4	2
Jammerbugten			1	
Lemvig		18	1	
Lolland/Falster			1	
Mariager	1			
Mariagerfjord			1	1
Morsø			14	
Norddjurs				24
Odder	4			3
Odense			1	
Randers	1			18
Ringkøbing-Skjern		56	1	
Roskilde			1	
Silkeborg	11	13	20	13
Skanderborg	9		1	14
Skive		1	55	
Struer		7	4	1
Svendborg		1		
Syddjurs				39
Thisted		1	13	1
Varde		8		
Vejen				1
Vesthimmerland			4	
Viborg		4	70	2
Aarhus	107	3		91
I alt	154	211	213	242

Hospiceforbrug i andre regioner

Borgere fra Region Midtjylland havde i 2014 et forbrug på 902 sengedøgn i andre regioner mod 520 i 2013. Det svarer til 2,9 hospicepladser ved en belægningsprocent på 85.

Det største forbrug af hospicepladser i andre regioner ligger i Region Syddanmark, hvor borgere fra Region Midtjylland har brugt 752 sengedøgn på Sct. Maria Hospice Center.

Det må forventes, at forbruget af hospicepladser i særligt i Region Syddanmark vil falde, når det nye hospice i Brædstrup, Gudenå Hospice, tages i brug primo april 2015.

Tabel 11. Antal sengedage, borgere i Region Midtjylland opholder sig på hospice uden for regionen, 2010-2014

2014	2013	2012	2011	2010
902	520	1.388	1.588	1.701

Det fremgår af tabel 11, at forbruget af udenregionale hospicepladser er steget fra 2013 til 2014, hvor det de foregående år har udvist en faldende tendens.

Regionens udgifter til udenregionalt hospiceophold var i 2014 på 5,6 mio. kr.

Regionens indtægter fra udenregionale borgeres ophold på hospice i Region Midtjylland var i 2014 5,5 mio. kr.

Udskrivning fra hospice

Tabel 12. Udskrivning fra hospice

År	Død	Eget hjem	Plejhjem	Hospital	Andet	I alt
2014	677	115	16	12	2	822
2013	672	88	21	20	14	815
2012	665	62	28	4	8	767
2011	627	49	12	0	0	688
2010	616	54	9	5	1	685

Størsteparten af hospicebrugerne dør, mens de er på hospice. I de tilfælde, hvor brugeren udskrives, sker det som regel til eget hjem. Udskrivning til eget hjem er steget de sidste 2 år. Hospicerne oplyser, at det sker, fordi brugerens tilstand stabiliseres på en sådan måde under ophold på hospice, at patienten kan udskrives igen.

Tabel 13. Udskrivningsprocent pr. hospice pr. år

Hospice	2014	2013	2012	2011	2010
Hospice Søholm	7,9 %	6,5 %	10 %	7 %	9 %
Anker Fjord Hospice	26,5 %	28,7 %	21 %	13 %	12 %
Hospice Limfjord	17,3 %	14,0 %	12,4 %	9 %	13 %
Hospice Djursland	12,4 %	13,1 %	7,6 %	6 %	8 %

Udskrivningsprocenten omhandler den del af patienterne, der udskrives i live fra hospice til eget hjem, plejhjem, hospital eller andet.

Bortset fra på Hospice Djursland er udskrivningsprocenten steget. Tendensen til stigende udskrivningsprocent er den samme de foregående år.

Udskrivningsprocenten varierer mellem hospicerne, men er relativt høj for især Anker Fjord Hospice, men også Hospice Limfjord har en høj udskrivningsprocent.

Administrationen har derfor anmodet Anker Fjord Hospice og Hospice Limfjord om at redegøre for den høje udskrivningsprocent set i forhold til de øvrige hospicer.

Anker Fjord Hospice vurderer, at det kan være udtryk for lokal variation i befolkningstæthed og praksis omkring statusamtaler med indlagte patienter på Anker Fjord Hospice. Det kan endvidere skyldes en velfungerende primærsektor, som kan håndtere komplekse palliative patienter. Dertil kommer, at specialafdelingerne på især Holstebro Sygehus og i en vis

udstrækning også på Herning Sygehus har et indgående kendskab til den specialiserede palliative indsats. Dette medvirker sandsynligvis til, at flere kroniske patienter henvises til symptomlindrende ophold på hospice.

Det Palliative Råd har tidligere oplyst, at tendensen til stigende udskrivningsprocenter generelt skal ses i sammenhæng med Sundhedsstyrelsens anbefalinger fra 2012 om, at den palliative indsats bør tilbydes til andre end kræftpatienter. De forbedrede behandlingsmuligheder af kræftpatienter og udvidelsen af patientgruppen til fx KOL patienter og patienter med hjertekarsygdomme har gjort det vanskeligere at forudsige restlevetiden. Patienter overflyttes ofte til hospice efter et komplekst sygdomsforløb, hvor de får det bedre, og derfor kan udskrives igen fra hospice.